

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jur. C. Roșca)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/113,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/113 cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/113,

c o n s t a t ă:

La data de 15 martie 2019 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva APLP nr. 50/113 cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea depusă de SA „Apă-Canal Chișinău”, au fost încasate de la APLP nr. 50/113 în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” cu titlu de datorie suma de 74128,15 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2251,81 de lei.

La 02 decembrie 2019 APLP nr. 50/113 a declarat apel împotriva hotărârii din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță. Totodată, a mai solicitat repunerea în termen a apelului, invocând că nu a cunoscut despre emiterea hotărârii primei instanțe, deoarece cauza a fost examinată în lipsa sa.

Prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și a fost restituită cererea de apel depusă de APLP nr. 50/113 ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 05 februarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, APLP nr. 50/113 a declarat recurs împotriva încheierii din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, soluționând prin decizie problema cu repunerea în termen a cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, concluziile instanței de apel privind restituirea cererii de apel nu sunt bazate nici pe un temei de restituire a cererii de apel, prevăzut de art. 369 alin. (1) Codul de procedură civilă. A susținut că nu a cunoscut despre examinarea cauzei date, iar despre existența litigiului a aflat la 25 noiembrie 2019.

A susținut că, în adresa APLP nr. 50/113 nu au fost expediate citații și nici reclamații, toată corespondența pe cauza dată a fost expediată pe o adresă greșită, astfel toate scrisorile au fost returnate instanței de judecată cu mențiunea „nereclamat”.

A menționat că adresa corectă pe care urmau a fi expediate actele de procedura pe cauza dată este mun. Chișinău, str. Gheorghe Asachi 62/5, ap. 32.

Astfel, a considerat că cererea de repunere în termen urma a fi admisă, deoarece recurentul a acționat cu bună-credință la depunerea apelului.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la 22 ianuarie 2020. Recurentul a făcut cunoștință cu încheierea instanței de apel la 23 ianuarie 2020 (f.d. 70), iar la 05 februarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, a depus cererea de recurs (f.d. 76-79).

Astfel, Colegiul menționează că, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a depus cererea de recurs în termen.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin.(1) Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de SA „Apă-Canal Chișinău” a fost admisă integral.

Tot aici, este de menționat faptul că prima instanță a pronunțat hotărârea judecătorească la data 22 octombrie 2019, în lipsa pârâtului APLP nr. 50/113, acesta fiind citat prin citație cu aviz despre data, locul și timpul examinării cauzei, însă toate citațiile au fost restituite instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.27-28, 32-33).

Termenul de atac a hotărârii menționate a expirat la data de 21 noiembrie 2019.

La data de 02 decembrie 2019, în afara termenului legal, APLP nr. 50/113 a depus cerere de apel, solicitând repunerea în termen a cererii de apel. Drept temei de repunere în termen a cererii de apel, APLP nr. 50/113 a invocat că a aflat despre hotărârea contestată de la 25 noiembrie 2019, pe o altă corespondență de la Judecătorie, nu a fost citat în instanța de fond și nu a cunoscut despre existența litigiului, cauza a fost examinată în absența sa.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Astfel, prin încheierea din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de repunere în termen și a fost restituită cererea de apel depusă de APLP nr. 50/113 împotriva hotărârii din 22 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d.65-68).

Colegiul apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că APLP nr. 50/113 a depus cererea de apel în afara termenului legal, deoarece art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, menționat și supra, statuează expres precum că acest termen se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La acest capitol, instanța de apel corect a reținut precum că rezultând din prevederile art. 236 alin.(5), art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă ultima zi de declarare a apelului împotriva hotărârii din 22 octombrie 2019 a fost 21 noiembrie 2019.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Astfel, instanța de recurs reiterează că, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Concomitent Colegiul relevă că instanța de apel justificat a menționat că APLP nr. 50/113 nu a prezentat careva probe pertinente și concludente de repunere a cererii de apel în termen.

Or, nu poate fi reținut ca fiind relevant speței motivul că nu a fost citat legal pentru ședințele de judecată din prima instanță, nu a cunoscut despre existența litigiului dat și că a aflat la 25 noiembrie 2019, pe la o altă corespondență a Judecătoriei despre emiterea hotărârii din următoarele considerente.

Astfel, prima instanță la data de 28 martie 2019 a expediat pârâtului copia acțiunii și citație pentru ședința de soluționare amiabilă a litigiului numită la 15 mai 2019, iar la 15 mai 2019 a expediat încă odată copia acțiunii și citația pentru ședința de judecată numită la 22 octombrie 2020 pe adresa mun. Chișinău, str. Gh. Asachi 62/5.

Conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/113 își are sediul pe str. Gh. Asachi, 62/5, mun. Chișinău, Republica Moldova (f.d.50), adresă la care a fost remisă corespondența de către instanța de fond și instanța de apel.

Colegiul consideră că, atât instanța de apel, cât și prima instanță a citat legal recurentul/apelant APLP nr. 50/113, fapt confirmat de avizele de recepție anexate la actele cauzei, care au fost restituite instanței ca nereclamate (f.d.27-28, 32-33).

La acest capitol, instanța de recurs menționează prevederile art. 100 din Codul de procedură civilă care prevede că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) și (5) Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație.

În conformitate cu art. 106 Codul de procedură civilă, dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmîneze consemnează refuzul pe citație sau înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea pricinii sau efectuarea actului procedural.

Reieșind din sensul dispoziției art. 106 Codul de procedură civilă, determinat din perspectiva interpretării logico-gramaticale a textului legal, denotă faptul că, refuzul de a primi citația sau înștiințarea ori nereclamarea destinatarului, pentru ridicarea corespondenței, poate fi considerat că ultimului i s-a comunicat actul de procedură.

La acest capitol, Colegiul mai reține că, conform datelor inscripționate pe plicuri și avizurile de recepție a scrisorilor (f.d.27-28, 32-33), termenul de păstrare a trimiterii poștale destinată apelantului APLP nr. 50/113 a fost de 30 de zile, termen în care ultimul avea obligația pozitivă de a se prezenta la Oficiul Poștal și de a o ridica, or conform pct. 82 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, trimiterile poștale cu mențiunea „Predarea în mînă proprie, „Citație” sau „înștiințare” se

înmânează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală. Trimiterile poștale adresate persoanelor fizice și juridice, sediul cărora se află în afara localităților (stații meteorologice, ferme etc), se ridică în unitățile poștale, cu forțele și mijloacele proprii, de către destinatari.

Mai mult, art. 102, alin. (7) din Codul de procedură civilă prevede că, citațiile și înștiințările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice și nerecepționate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmânate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondența de la oficiul poștal. Citațiile și înștiințările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepționate.

Prin urmare, se deduce că instanța de fond a respectat dispozițiile legale ce guvernează instituția comunicării actelor de procedură, or, apelantul nu a reclamat în repetate rânduri citațiile remise de instanță.

Mai mult decât atât, este cert stabilit că adresa indicată de reclamant în cererea de chemare în judecată, este aceeași la care au fost remise citațiile de către prima instanță și instanța de apel și care corespunde extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice. Astfel, refuzul de recepționare a corespondenței este imputabil apelantului și nu reprezintă o încălcare de procedură admisă de instanța de fond.

În consecință, cele invocate de apelant privind omiterea termenului, nu pot fi reținute în calitate de temei pentru repunerea în termen a cererii de apel, or, acesta a fost înștiințat despre examinarea cauzei, urmând să prezinte diligența necesară și să se intereseze în termeni utili de procesul de care avea cunoștință.

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după expirarea cărora valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Colegiul afirmă că în contextul legislației în vigoare în raport cu speța dată, apelantului/recurent i-au fost asigurate condiții reale pentru a beneficia efectiv de continuitatea procesului și de a-și valorifica drepturile sale.

În concluzie, Colegiul conchide că acțiunile APLP nr. 50/113 nu constituie decât o eludare a acesteia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că nevalorificarea drepturilor procedurale de către APLP nr. 50/113 în termenul stabilit, nu poate fi calificată ca o îngrădire a accesului la justiție, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova, art. 5 Cod de procedură civilă, or, recurentul invocând acest aspect, a ignorat faptul că aceasta este o omisiune a lui. Respectiv, nu poate fi pusă pe seama instanțelor de judecată îngrădirea accesului la justiție, în condițiile când apelantul a ignorat prevederile legale.

Colegiul notează că unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultând din jurisprudența CEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Or, CEDO statuează că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (Ponomaryov vs Ucraina, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel ca fiind tardivă, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecătii, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Colegiul precizează că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la restituirea cererii de apel, or, participanții la proces urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 22 ianuarie 2020.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/113.

Se menține încheierea din 22 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 50/113 cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru